

Dostali šanci zachránit někomu život. Využili ji a mohou být „INN“

Na transfuzní stanici by se ani nevešli. 85 mladých hasičů, policistů a příslušníků vězeňské služby **z celého kraje** si včera v sálu Hornického domu v Sokolově nechalo odebrat vzorek krve - zapsat se do registru dárců kostní dřeně a tedy i - být „IN“.

SOKOLOV Díky vstupu osmi desítek uniformovaných lidí do registru zase o něco stoupla naděje pro pacienty, kteří s leukémií a dalšími vážnými nemocemi krve čekají na transplantaci. Lepší příklad a výzvu pro veřejnost si lze jen sotva představit.

„Kdo z nás někdy dostane šanci zachránit konkrétnímu člověku život?“ položila řečnickou otázku Jana Navrátilová, lékařka hematoto-onkologického oddělení Fakultní nemocnice Plzeň a vedoucí ko-

» Každý může onemocnět. Také bych v té situaci byla ráda, kdyby mi někdo pomohl.

Miloslava Hučková,
strážnice ze Sokolova

K odběru krve přišly včera do Hornického domu v Sokolově desítky policistů, hasičů a záchranářů, aby se mohly nechat zaregistrovat jako dárci kostní dřeně. Foto: Václav Šlauf, MAFRA

ordinačního centra Českého národního registru dárců kostní dřeně.

Sledovala, jak hasiči a policisté jeden za druhým v sálu, kde se obvykle konají přednášky a plesy, odevzdávají pár mililitrů krve k vyšetření znaků v krvinkách. Vyplňovali formuláře, souhlas s uchováním DNA. Přidávali se k těm, kteří jsou ochotni podstoupit bolestivější zákrok a krvetvorné buňky někomu z nemocných darovat, pokud by se zjistila shoda.

Každý dárcce je nadějí pro těžce nemocné

SOKOLOV (bz) „Byla bych ráda, kdyby vstup policistů a hasičů z Karlovarského kraje do registru byl vzorem pro celou republiku,“ říká Jana Navrátilová, vedoucí koordináčního centra Českého národního registru dárců kostní dřeně. **Je těžké najít pro nemocné vhodného dárcce?**

Minulý týden jsme odebírali kostní dřeň teprve pětistému. Přitom v registru jich je připraveno 44 tisíc. Z toho je vidět, že na mnoho z nich nedojde. Každý potenciální dárcce ale představuje nadějí pro nemocného nebo pro někoho, kdo ještě ani ne onemocněl.

Podle čeho se posuzuje, jestli je dárcce ten správný?

Nezáleží na krevní skupině, ale na deseti znacích. Každý z nich má ještě spousty nuancí. Variabilita transplantačních znaků je obrovská. Množství variant je větší než obyvatel zeměkoule.

Proč do registru přijímáte jen dárcce ve věku 18 až 35 let?

Dárcce může být odebrána kostní dřeň do 60 let, pokud je zdravý. Pro vstup do registru je stanovena hranice 35 let, protože čím je člověk mladší, tím lépe se darované buňky připojují a roste šance, že transplantace dopadne dobře. Oceňují za to žádně není, jen morální. Dárcce ale reagují nadšeně.

Přibývá nemocných, kteří potřebují transplantaci?

Přibývá. Díky rozvoji medicíny lékaři dokážou lépe a včas diagnostikovat nemoc. Počet onkologických pacientů ale obecně roste.

„Je to velká skupina lidí. Podobný počín jsem viděla jen u studentů Západočeské univerzity Plzeň. Byla bych ráda, kdyby Karlovarský kraj byl vzorem i pro další regiony v Česku,“ chválila lékařka.

S nápadem na skupinový odběr přišla primářka transfuzního oddělení sokolovské nemocnice Zuzana Fialová a velitel Městské policie Sokolov Petr Kubis.

Fialovou na přednášce v Liberci zaujala informace, že k optimální skupině dárců patří policisté.

Tedy hodně mladých lidí, zdravých a imunologicky nezatížených tolik jako ženy. „Řekla jsem si, že to na místní úrovni můžeme zkusit. Ale netušila jsem, že se akce rozroste do takových rozměrů,“ nevyházela primářka z údivu.

Odznak „jsem IN, jsem v registru“ si odnášel třeba hasič z Aše Michal Červeň. Chtěl vstoupit do registru už dříve. Dokonce vyplňoval a posílal formulář přes internet, ale nikdo se mu neozval. „To-

hle je mnohem lepší příležitost, tak jsem ji využil.“ Nebo další příklady. „Každý může onemocnět. Také bych v té situaci byla ráda, kdyby mi někdo pomohl. Dárcce je nedostatek, chtěla jsem se přidat,“ vysvětlila strážnice ze Sokolova Miloslava Hučková. „Co může udělat člověk víc než zachránit jiného?“ přemítal Jiří Singer.

Hasič Martin Vosecký daroval kostní dřeň v roce 2004 a ví, že zachránil malou dívčinku.

» Pokračování na str. B3

Dostali šanci zachránit někomu život. A využili ji.

» Pokračování ze str. B1

„Ten pocit je nepopsatelný. Dáváte kus sebe a tím i někomu konkrétnímu naději žít.“ Vosecký popsal dva způsoby odběru krvetvorných buněk. První bezbolestný z krve, proces ale trvá čtyři až pět hodin. „Druhý je z pánve a bolí to, jako když vás někdo nakope do zadku,“ usmál se.

Český registr funguje od roku 1992 a obsahuje 44 tisíc vzorků kostní dřeně. Jen 500 jich ale zatím mohlo být využito k transplantaci díky shodě znaků dárce a příjemce.

Na seznam dárců lze zařadit jen lidi mladé (od 18 do 35 let) a zdravé. Věková hranice je částečně umělá, protože vyšetření transplantačních znaků stojí 1500 až 2000 korun a nehradí ho zdravotní pojišťovny. Platí ho registr

sám s pomocí nadace. Proto přijímá jen ty nejnadějnější.

Dárcovství kostní dřeně je oboustranně anonymní. Pouze ve výjimečných případech - s velkým časovým odstupem po transplantaci a na přání obou stran - může být pacient se svým dárcem seznámen.

Nejčastější nemoci, u nichž je nutné vyměnit krvetvorné buňky, jsou leukémie, lymfomy nebo těžký útlum krvetvorby. „Některé nemoci bývají tak těžké, že i šance 30 procent na uzdravení je velká. U jiných se pohybuje třeba kolem 80 nebo 90 procent. Transplantace kostní dřeně představuje největší šanci na uzdravení,“ připomíná Jana Navrátilová, vedoucí koordinačního centra Českého národního registru dárců kostní dřeně.

Bohumil Zeman